

ЗЕЛЕНА ЛОГІСТИКА У ВИРОБНИЦТВІ СПОРТИВНОГО ОДЯГУ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах глобалізації та екологічної нестабільності принципи сталого розвитку є орієнтирами у виробництві для багатьох галузей, в тому числі і для підприємств легкої промисловості. Досліджуючи виробництво спортивного одягу, можемо зазначити, що це динамічна галузь, яка активно впроваджує інновації у технології, матеріали та логістичні процеси. Відомо, що зелена логістика є системою управління матеріальними, інформаційними та енергетичними потоками, спрямована на зменшення негативного впливу на довкілля протягом усього життєвого циклу продукції. У виробництві спортивного одягу вона передбачає оптимізацію постачання сировини, транспортних маршрутів, упаковки, зберігання та утилізації готової продукції з урахуванням екологічних стандартів.

Основними напрямками впровадження зеленої логістики у цій галузі є:

1. Оптимізація транспортної системи шляхом скорочення відстаней постачання за рахунок локалізації виробництва, використання електротранспорту та біопалива;
2. Раціональне управління матеріальними потоками через застосування концепцій Just-in-Time, Lean logistics і цифрового моніторингу ланцюгів постачання для мінімізації втрат і надлишкових запасів;
3. Використання екологічних матеріалів і упаковки шляхом переходу на біорозкладні або перероблювані матеріали, зменшення пластику та надлишкової тари;
4. Зворотна логістика як організація збору використаного спортивного одягу для повторної переробки або вторинного використання сировини, що відповідає принципам циркулярної економіки;
5. Цифровізація логістичних процесів через впровадження технологій штучного інтелекту, big data та блокчейну для прозорості ланцюга постачання і контролю за екологічним слідом [1].

Х. Яо у своєму дослідженні відзначає, що у контексті зростання глобальної екологічної обізнаності, швейна промисловість, як одна з галузей з високим рівнем забруднення та високим споживанням енергії, зіштовхується з серйозними екологічними проблемами і пропонує метод ентропійної ваги TOPSIS, за допомогою якого можна зробити поглиблений аналіз оцінки ефективності зеленого ланцюга поставок та вчасно прийняти управлінські рішення [2].

Застосування зеленої логістики дозволяє підприємствам не лише зменшити витрати на енергоресурси та транспортування, а й підвищити репутаційну цінність бренду, що важливо для свідомих споживачів спортивної продукції. Такий підхід сприяє формуванню довгострокової конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості та переходу до циркулярної бізнес-моделі. Наприклад, за дослідженнями Вон-Йонг Чана, споживачі вважають «Використання матеріалів», зокрема «100% органічні матеріали», найважливішим екологічним атрибутом. Другим за важливістю визначеним атрибутом є «Тип кампанії», зокрема «Кампанії, спрямовані на залучення споживачів до поведінки». Аналіз за сегментами показав, що споживачі з високим рівнем екологічної свідомості надають пріоритет зменшенню вуглецевого сліду більше, ніж інші групи [3].

Водночас основними викликами впровадження залишаються високі початкові витрати, відсутність нормативної бази щодо екологічної логістики в Україні, а також недостатній рівень екологічної культури серед учасників ланцюга постачання. Зелена логістика у виробництві спортивного одягу виступає не лише технічним, а й стратегічним інструментом реалізації принципів сталого розвитку. Вона забезпечує баланс між економічною ефективністю, соціальною відповідальністю та екологічною безпекою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Що таке зелена логістика та чому вона важлива. URL: <https://ekol.com.ua/shho-take-zelena-logistyka-ta-chomu-vona-vazhlyva/>
2. Yao H., Zhou W. Research on Green Supply Chain Performance Evaluation in the Sportswear Industry. *International Journal of Education and Social Development*. 2025 № 2(2). P.26-28. URL: <https://doi.org/10.54097/51pzem13>
3. Jang W.-Y., Choi E.-Y. Going Green for Sustainability in Outdoor Sport Brands: Consumer Preferences for Eco-Friendly Practices. *Sustainability*. 2025. № 17. P. 4320. URL: <https://doi.org/10.3390/su17104320>.